

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 11P/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821201080
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Škvaridlová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3821201080.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudkyňou JUDr. Ľudmilou Škvaridlovou vo veci starostlivosti o maloletého F. L., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XXX/XX, X. O., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa L. L., nar. X.X.XXXX, bytom Q. XXX/XX, X. O. a Z. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. X. O. o zvýšenie výživného takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 31. augusta 2017 sp. zn. 8P 1/2017, ktorým bola naposledy určená vyživovacia povinnosť matky Z. N., nar. XX.X.XXXX v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa podľa osobitného predpisu na maloletého F. L., nar. XX. marca XXXX tak, že z v y š u j e vyživovaciu povinnosť zo sumy 30 % zo sumy životného minima na sumu 120 eur mesačne, ktoré je matka p o v i n n á platiť vždy do 15-teho dňa v tom-ktorom mesiaci vopred k rukám navrhovateľa s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ podaním zo dňa 9. marca 2021 žiadal súd o zvýšenie výživné na maloletého F., nakoľko posledná vyživovacia povinnosť bola upravená v roku 2017. Týmto rozhodnutím bol maloletý zverený do jeho osobnej starostlivosti a matke bola určená povinnosť platiť na výživu maloletého mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima.

Návrh na zvýšenie výživného odôvodnil tým, že maloletý chodí do viacerých krúžkov, s čím sú spojené zvýšené náklady a je už žiakom základnej školy, s čím sú tiež spojené náklady ako šatenie, strava, ktoré znáša sám.

Navrhol zvýšiť výživné na sumu 150 eur mesačne.

Ďalej uviedol, že matka maloletého si vyživovaciu povinnosť nespĺnila, o maloletého sa nezaujíma a nepracuje. Od januára 2021 poberá náhradné výživné v sume 29,40 eur. Matka bola odsúdená pre neplnenie si vyživovacej povinnosti na dobu 24 mesiacov.

2. Matka návrh neprevzala, tento bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a web stránke dňa 17.5.2021.

3. Súd určil termín pojednávania na 24. júna 2021, na ktorý sa matka maloletého nedostavila, doručenie vykázané nemala, súdna zásielka sa nevrátila ako neprevzatá, preto súd zverejnil tak, ako uviedol už vyššie predvolanie na úradnú tabuľu súdu a považoval predvolanie za doručené podľa § 106 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 112 CSP.

4. Súd po zistení predvolaných účastníkov konania pojednával bez prítomnosti matky maloletého dieťaťa podľa § 106 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 112 CSP.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletého, kolízneho opatrovníka, oboznámil listinné dôkazy - sa návrh č.l. 1-2, oznámenie úradu práce č.l. 28, výdavky maloletého č.l. 29-30,

potvrdenie zamestnávateľa o mzde č.l. 31, oznámenie sociálnej poisťovne č.l.32 o poberaní nemocenských dávok, oznámenie zamestnávateľa navrhovateľa č.l. 33, oznámenie Okresného úradu, katastrálneho odboru Prievidza č.l. 35, správa kol. opatrovníka č.l. 36-37, oznámenie ORPZ SR Prievidza č.l.38, lustrácia ZVJS na matku maloletého, oznámenie úradu práce č.l.44, ďalšie oznámenie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza č.l.45, oznámenie Obce Dolné Vestenice č.l. 46, oznámenie ORPZ SR Nováky č.l.47, oznámenie navrhovateľa č.l. 53, oznámenie úradu práce č.l.54, oznámenie o doručovaní písomností č.l.55, šetrenie trvalého pobytu matky č.l. 57, oznámenie predvolania č.l.58, 62 a pripojený spis OS Prievidza sp. zn. 8P 1/2017 a zistil tento skutkový stav:

6. Z výsluchu navrhovateľa, otca maloletého súd zistil, že matka maloletého dieťaťa poslala výživné len raz v sume 28 eur poštovou poukážkou zo dňa 27.4.2021. Inak si vyživovaciu povinnosť na maloletého neplnila a neplní. Od roku 2017 sa s otcom maloletého a s maloletým nekontaktovala, otec nemá žiadne informácie o matke, len jeho brat ju videl v obci Sebedražie. Nevie, či je bezdomovkyňa, či pracuje a kde býva. Otec podal na matku trestné oznámenie za neplnenie si vyživovacej povinnosti. Otec má len jedno dieťa, s ktorým býva v spoločnej domácnosti. Ide o trojizbový byt vo vlastníctve jeho matky, ktorá s nimi tiež býva v spoločnej domácnosti. So synom nemá žiadne problémy, učí sa dobre. Navštevuje viacej krúžkov, hrá na klavír, kde poplatok za hudobnú školu činí 20 eur mesačne, hrá futbal, kde poplatok mesačne činí 5 eur. Ďalšie náklady sú spojené aj so zakúpením oblečenia na futbal a iné výdavky spojené s touto aktivitou. Otec poberá prídavok na dieťa, je zamestnaný a jeho priemerný čistý zárobok činí od 650 eur do 700 eur mesačne. Matka maloletého má ešte ďalšie dve deti, ktoré sú plnoleté.

7. Kolízny opatrovník navrhol zvýšiť výživné na sumu 100 eur mesačne, lebo s nástupom do školy vznikli vyššie náklady, maloletý chodí na viac krúžkov, ktoré sú spoplatnené.

8. Z predložených listinných dôkazov súd zistil z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, že otec maloletého je od 1.4.2017 poberateľom prídavku na dieťa a v súčasnosti tento prídavok činí 25,50 eur mesačne. Od 1.12.2020 poberá náhradné výživné aktuálne v sume 29,42 eur mesačne. Nie je poberateľom dávok v hmotnej núdzi a nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Matka maloletého nie je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie a nie je poberateľkou žiadnych dávok.

9. Otec vyčíslil náklady na maloletého, ktoré činia celkom 300 eur. Uviedol, že v roku 2020 bol dlhodobo práceneschopný a tiež na OČR korona, preto sa mu znížil príjem od marca 2020.

10. Podľa potvrdenia zamestnávateľa otca SaarGummi Slovakia, s.r.o. Dolné Vestenice za obdobie roku 2020 mal otec čistú priemernú mzdu 224,62 eur. Zamestnávateľ uviedol, že bol dlhodobo práceneschopný a čerpal pandemickú OČR.

11. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza otec poberal nemocenské dávky v auguste 2020 vo výške 208,40 eur, v septembri 2020 vo výške 520,80 eur, v októbri 2020 vo výške 538,20 eur, v novembri 2020 vo výške 520,80 eur, v decembri 2020 vo výške 538,20 eur, v januári 2021 vo výške 538,20 eur, vo februári 2021 vo výške 191 eur, v marci 2020 vo výške 54,60 eur, v marci 2020 vo výške 291,10 eur v apríli 2020 vo výške 545,80 eur, v máji 2020 vo výške 564 eur, v júni 2020 vo výške 545,80 eur, vo februári 2021 vo výške 91 eur.

12. Podľa oznámenia Okresného úradu Prievidza, katastrálneho odboru rodičia maloletého dieťaťa nemajú v pôsobnosti katastrálneho odboru Prievidza evidovaný nehnuteľný majetok.

13. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 25.marca 2021 okrem iného vyplýva, že spisová dokumentácia k maloletému je evidovaná na úrade od roku 2014 z dôvodu oznámenia Nemocnice s poliklinikou Bojnice o hospitalizácii matky na psychiatrickom oddelení. Úrad mal informáciu, že matka od 1.3.2016 spolu s maloletým bývala v Krízovom stredisku Orchidea v Bošanoch. Neskôr bývala v Krízovom centre Čakanka v Považskej Bystrici a potom sa presťahovala do nemocničnej ubytovne v Považskej Bystrici. Od roku 2017 sa maloletý nachádza v starostlivosti otca a rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8P 1/2017 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a matke bola určená povinnosť platiť na jeho výživu 30 % zo sumy životného minima. Otec pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že sa zmenili pomery na strane maloletého, nakoľko chodí do školy, náklady sa na jeho výživu zvýšili od roku 2017. Nie je v kontakte s matkou maloletého a ani sa o maloletého nezaujíma. Maloletý je žiakom 1.ročníka Základnej školy v Dolných Vestenicach a náklady spojené s výživou sú okrem bežných

výdavkov aj poplatky za krúžok futbalový, hudobný, celkom v hodnote 50 eur mesačne. Maloletý je alergik na peľ a užíva liek Zodac.

Z výsluchu maloletého vyplynulo, že sa mu s otcom a babkou býva veľmi dobre, pomáha im s varením, s pečením a je spokojný. Čo sa týka matky, uviedol, že matka je asi v Anglicku alebo v Nemecku, preto nemôže prísť domov. Matka sa na dohodnutý termín na úrad nedostavila, ale následne sa skontaktovala s úradom a uviedla, že je bezdomovec a nenachádza sa v Prievidzi a nemá žiadny príjem. Mala zdravotné ťažkosti, cítila sa zle, mala zimnicu a kašľala.

Zo záveru správy kolízneho opatrovníka vyplynulo, že je potrebné zvýšiť vyživovaciu povinnosť, nakoľko náklady od roku 2017 sa na výživu maloletého zvýšili.

14. Podľa oznámenia ORPZ SR Prievidza, odboru dopravného inšpektorátu, otec maloletého nie je držiteľom ani vlastníkom žiadnych motorových vozidiel.

15. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza, matka nie je poberateľom žiadnych dávok a podľa zistení v obci Dolné Vestenice sa nezdržiava. Jej trvalý pobyt je evidovaný Obec Dolné Vestenice. Ani ORPZ SR Prievidza, OO PZ SR Nováky sa nepodarilo zistiť pobyt matky maloletého a nemali o nej žiadne informácie, hoci má trvalý pobyt v Dolných Vestenicách.

16. Súd oznámil na úradnej tabuli súdu a web stránke návrh o zvýšenie výživného dňa 17.mája 2021 a považoval podľa § 116 ods.2 CSP po 15-tich dňoch od zverejnenia tohto oznámenia za doručené, hoci sa adresát o tom nedozvie.

17. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods.2 cit. zákona, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods.3 cit. zákona, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 62 ods.4 cit. zákona, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 62 ods. 5 cit. zákona, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 75 ods.1 cit. zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 78 ods.1 veta prvá cit. zákona, Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

24. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a plnenie tejto vyživovacej povinnosti trvá dovtedy, kým deti nie sú schopné sa samé živiť. Výživou dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia sú povinní prispievať sa rozumie obstarávanie, uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa, nielen zabezpečenie jeho odôvodnených hmotných potrieb, ako je jedlo, šatstvo, obuv a podobne. O výživnom súd rozhoduje podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného podľa § 78 ods.1 Zákona o rodine, treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase poslednej úpravy a v čase nového rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností, ktoré

boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde napr. o zvýšenie alebo zníženie zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného rodiča a to nielen na krátky čas. Takouto zmenou pomerov môže byť tiež vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného rodiča. V prípade výživného pre maloleté dieťa súd môže rozhodnúť o zmene rozsahu vyživovacej povinnosti aj bez návrhu. Pri úprave vyživovacej povinnosti rodiča k maloletému dieťaťu v dôsledku zmeny pomerov sa použijú rovnaké zásady, ktoré sú rozhodujúce pri prvom určení jej rozsahu.

Základnými kritériami na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa.

Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, aj od fyzickej a duševnej vyspelosti a spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie. Sú ovplyvňované aj reálnymi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov.

Schopnosti a možnosti rodičov má súd zhodnotiť zo všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti ich uplatnenia a podobne; pričom sa vychádza zo zásady možnosti dosiahnutia príjmu a nie iba faktického stavu. Majetkové pomery rodičov treba zohľadniť a posudzovať nielen podľa vykazovaného príjmu, ale aj podľa celkovej hodnoty nadobudnutého majetku a podľa celkovej životnej úrovne rodiča, na ktorej má právo podieľať sa aj maloleté dieťa.

25. Z výsledkov vykonaného dokazovania bolo zistené, že od poslednej úpravy od roku 2017 došlo k zásadnej zmene pomerov na strane dieťaťa, ktoré je o štyri roky staršie od poslednej úpravy a je žiakom 1.ročníka základnej školy, s čím sú spojené i zvýšené náklady, ktoré uhrádzal výlučne otec zo svojho príjmu. Matke súd určil povinnosť platiť na výživu maloletého rozsudkom sp. zn. 8P 1/2017 zo dňa 9.februára 2018 povinnosť platiť na výživu maloletého 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, dňom právoplatnosti rozhodnutia. Súd zároveň zveril maloletého F. do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že v čase úpravy práv a povinností k maloletému bol otec zamestnaný v spoločnosti VEGUM Dolné Vestenice so stabilným príjmom mesačne vo výške 572,75 eur a mal v tom čase i exekúcie. Matka pracovala ako upratovačka a mesačne mala odmenu za upratovanie 10 eur. Otec v súčasnosti má príjem vyššie oproti predchádzajúcemu obdobiu, teda od poslednej úpravy a matka je t. č. bez akéhokoľvek príjmu a podľa jej vyjadrenia pred kolíznym opatrovníkom je bezdomovkyňa. Nie je vedená na úrade práce a nepoberá žiadnu dávku. Otec má s maloletým zvýšené náklady od nástupu do 1.ročníka základnej školy, čo predstavuje strava, ošatenie, nákup školských potrieb, ale hlavne sú to poplatky spojené so záujmovými krúžkami ako je futbal, hra na klavír, ktoré hradí otec sám.

Pri výsluchu otca súd zistil, že matka zaplatila raz výživné sumu 28 eur, čo je preukázané poštovou poukážkou, ktorú predložil na pojednávaní z mesiaca apríla 2021. Zo správ úradu práce aj z oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza vyplýva, že matka nie je evidovaná na úrade práce, nepoberá žiadne dávky, nezaujímajú sa o prácu, preto ani nepracuje a je bezdomovkyňa.

Od poslednej úpravy ubehli štyri roky a zmenili sa pomery na strane maloletého tým, že je starší o štyri roky a náklady na výživné sú vyššie. Keď súd porovnal príjem otca v čase skoršieho rozhodnutia a v súčasnosti, t. č. je otec na tom lepšie finančne ako v minulosti, hoci poberal aj pandemickú OČR. Čo sa týka príjmu matky, matka je t. č. bez akéhokoľvek príjmu, ale sama si zavinila, že nepracuje, pretože nie je evidovaná na úrade práce, ktorý by jej mohol ponúknuť prácu zodpovedajúcu jej vzdelaniu, kvalifikácii, zdravotnému stavu a hlavne veku, ale o prácu sa nezaujímajú a rovnako nepoberá ani žiadne dávky zo sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza, hoci mohla požiadať o dávku v hmotnej núdzi a ak by spĺňala zákonom požadované predpoklady, mohla poberať aspoň základnú dávku v hmotnej núdzi. Matka vo vzťahu k práci, resp. k poberaniu dávky je absolútne neaktívna, o maloletého sa podľa vyjadrenia otca maloletého nezaujímajú, nemá s ním žiaden kontakt a vyživovaciu povinnosť si od roku 2017 neplnila riadne a včas, splnila si ju len raz a to v apríli 2021, keď zaplatila výživné v sume 28 eur.

Súd hodnotí konanie matky ako nezodpovedné, nakoľko finančné prostriedky, ktoré by mohla mať buď vo forme dávky v hmotnej núdzi alebo odmeny za prácu aj na základe dohody o pracovnej činnosti nemá, pretože sa o prácu nezaujímajú.

Súd považuje za podstatné záverom uviesť, že ten, kto má vyživovaciu povinnosť k nezaopatrenému maloletému dieťaťu je povinný plniť si ju podľa svojich schopností a možnosti v súlade s § 62 a § 75 ods.1 Zákona o rodine, teda i tým, že príjme zamestnanie, ku ktorému nemá potrebnú dosiahnutú kvalifikáciu, pokiaľ mu v tom závažné objektívne dôvody nebránia. Súd však nezistil, že by mala matka objektívne dôvody, pre ktoré by nepracovala, pre ktoré by si neplnila vyživovaciu povinnosť, pretože jej vyživovacia povinnosť je upravená zákonom a je to zákonná vyživovacia povinnosť.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd návrhu otca vyhovel a zvýšil vyživovaciu povinnosť matky na maloletého zo sumy 30 % zo sumy životného minima na sumu 120 eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na odvolací súd - súd II. inštancie, písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.